

Dňa 05.01.2020 bol na „webnovinách“ zverejnený článok pod názvom **„Zvady v súdnej rade pre reformu justície. Reči o spolitizovaní sa zneužívajú, keď chýbajú argumenty, tvrdí Mazák“**

Pán predseda súdnej rady Ján Mazák, ako aj členka súdnej rady Katarína Javorčíková, boli oslovení v súvislosti s článkom uverejneným na Právnych listoch pod názvom **„Veľa otáznikov v justícii“**, ktorý som na tomto portáli ako členka súdnej rady publikovala.

Ďakujem pánovi predsedovi súdnej rady Jánovi Mazákovi ako aj členke súdnej rady Kataríne Javorčíkovej, že sa obaja vyjadrili, že rešpektujú právo na vyjadrenie akéhokoľvek názoru v súvislosti s justíciou. Som na tom rovnako.

Pán predseda reagoval, na problematiku **odvolávania členov súdnej rady** bez dôvodu, že sa „zabúda na zásady právneho štátu, najmä na právo na dobrú správu verejných vecí. Tá v praxi znamená, že odvolanie člena súdnej rady nesmie byť bezdôvodné.“ JUDr. Katarína Javorčíková uviedla, že „ak by takáto situácia predsa len nastala, môže sa poškodený obrátiť na ústavný súd a dožadovať ochrany.“

V praxi. Máme nové znenie Ústavy SR, kde je zakotvené, že „Súdna rada Slovenskej republiky je ústavným orgánom sudcovskej legitimacy“. Ako aj „Predsedu, podpredsedu a člena Súdnej rady Slovenskej republiky možno pred uplynutím ich funkčného obdobia kedykoľvek odvolať“. V ústave nie je uvedené, pre aký dôvod. Z dôvodovej správy vyplýva, že aj bezdôvodne.

Neviem, ako sa v praxi za tejto situácie zabezpečí, že napríklad vláda (hociktorá, ktorá bude práve pri moci) pri odvolávaní člena súdnej rady bude svoje rozhodnutie odôvodňovať, keď sme boli v nedávnej minulosti svedkami, že na vyslovenie nedôvery členom súdnej rady stačil jeden telefonát, a to ešte skôr, ako bola vláda zostavená. A možnosť obrátiť sa na ústavný súd? Určite, má ju každý občan Slovenska, akurát, že tento odvolaný člen už v súdnej rade „sedieť“ nebude (mandát mu podľa bleskovej novely vyprší na druhý deň, a nie ako to bolo pôvodne, po dvoch mesiacoch), bude tam už niekto iný, ktorý bude hlasovať a spolupodieľať sa na rozhodovaní súdnej rady.

JUDr. Javorčíková k mojej **kritike k vyjadrovaniu sa pána predsedu súdnej rady k súdnym rozhodnutiam** uviedla nasledovné: „Aj podľa môjho názoru majú byť najmä sudcovia zdržanliví pri komentovaní tzv. živých vecí, a je vhodné, aby to rešpektovali aj členovia súdnej rady“...“zdržanlivosť pri komentovaní rozhodnutí súdov ba sa mala vyžadovať od každého“. Ďalej sa uvádza, že JUDr. Javorčíková poukazuje tým aj na Petra Šamka, predsedu trestného kolégia Krajského súdu v Bratislave, ktorý „opakovane a často aj znevažujúcim spôsobom kritizoval postup a rozhodnutia vyšetrovateľov

a súdov“ a kritika Kosovej bola uverejnená práve na jeho webstránke Právne listy.

Pozrime sa do minulosti. **11. august 2016, webstránka „Za otvorenú justíciu“**. Článok pod názvom „Reformní sudcovia sa zastali kolegu, ktorý spochybnil obvinenie prokurátora Špirka“. Uvádza sa v ňom, že

„ak sudca vníma, že niektoré zložky štátnej moci ohrozujú dôležité hodnoty, nemal by mlčať, konštatuje Združenie za otvorenú justíciu. Združenie za otvorenú justíciu sa postavilo za bratislavského sudcu Petra Šamka, ktorý verejne spochybnil obvinenie prokurátora Vasila Špirka Národnou kriminálnou agentúrou. Špirka polícia obvinila po tom, ako začal riešiť podozrenia voči ministrovi vnútra Róbertovi Kaliňákovi zo Smeru v kauze Basternák. V inej kauze ho začala sťahovať zo zneužitia právomoci verejného činiteľa. Šamko zverejnil odbornú analýzu, z ktorej vyplýva, že skutok, pre ktorý Špirka sťhajú, nie je trestným činom. Vyslúžil si za to kritiku Generálnej prokuratúry. Šamko podľa Združenia za otvorenú justíciu, v ktorom sú organizovaní reformní sudcovia, konal vo verejnom záujme. "Sudca nie je a nemôže byť úplne v ústraní reálneho života, ktorého je súčasťou a nemožno od neho požadovať, aby realitu ignoroval," konštatuje združenie vo vyhlásení. Nesúhlasí s argumentom prokuratúry, podľa ktorej sa sudca zo zákona nemôže vyjadrovať ku kauzám, ktoré nie sú na súde právoplatne uzavreté. "V tejto veci Peter Šamko nebol, a ani nie je, ako sudca činný. Nie je ani pravdepodobné, že by predmetná vec mohla byť pridelená v budúcnosti do jeho súdneho oddelenia." Stavovské predpisy podľa združenia kladú prísne požiadavky na správanie sa sudcu ako člena spoločnosti aj v jeho občianskom živote mimo priameho výkonu sudcovskej funkcie. "Tak ako je lekár aj mimo výkonu služby povinný zasiahnuť na ochranu bezprostredne ohrozeného života či zdravia iného človeka, tak aj člen každej právnickej profesie má morálno-etický záväzok prispievať k zvyšovaniu právneho povedomia spoločnosti a zlepšovaniu fungovania právneho štátu," konštatuje predsedníčka Katarína Javorčíková. Dodáva, že ak sudca vníma, že niektoré zložky štátnej moci "týmito hodnotami pohrdajú alebo ich ignorujú, či ich dokonca ohrozujú", má morálno-etickú povinnosť nemlčať. Zároveň vyjadrila presvedčenie, že sudca nebude za svoj postoj čeliť disciplinárnemu sťahaniu."

Pripomeniem, že pán predseda súdnej rady napomenul JUDr. Petra Šamka okrem iného aj za to, že spochybnil výpoveď kajúcnika v konkrétnej trestnej veci, vedenej proti sudcovi. Sudcovská rada Krajského súdu v Bratislave, ktorej som v tom čase bola členkou, sa kolegu „zastala“ z rovnakých dôvodov, ako v čase publikovania názoru ku kauze JUDr. Špirka.

Marcela Kosová